

Előfizetési díj.

Videkr postán vagy helyben házhoz hordva

Ez évre	16 frt.
Félre	8
Negyedre	4
Ez órá helyben	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Megjelen mindennap, az ünnepek követő napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:

Főttér 4-ik szám hová a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

AZ ÉRTÉKESBBI CIKKEK DIÁZATNAK.

Kéziratok nem adnak vissza.

Hirdetési díjak

Hatszáz hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppel Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasensteint et Volger (Wallgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapestben Haasensteint et Volger hirdetés közl. irodája. Weisz Mór hirdetések felvételi irod. Bécsben Wollzeile 18. és Budapest szervitátor 5. sz.

Nyitási cikkeket

gármond sora után 25 kr. fizetendő.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazdasági napilap
háodik évfolyama negyedik évnegyedére.

A „Kelet” előfizetési ára:

Ez évre	16 frt
Félre	8 frt
Negyedre	4
Ez órá	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

megrendelések legcélszerűbben postai utánnyal alólított könyvkereskedésbe küldendők.

Jólvez egyezre beküldött előfizetés után szeptembertől szolgálnak.

STEIN JÁNOS,
a „Kelet” kiadója.

No, ennemis, les amis...

(C) Legnagyobb ellenségünk a legjobb barátunk.

Jelen nyilvánul a külpolitikánk fonák-sága, ez ha tetszik bűn, ha tetszik erény. Mindesetre pedig a sikertől függ igazoltatása.

gy idő óta azonban oly jelenségek merülnek föl, melyek azt engedik sejtetni, miat-ha kilás volna ezen állapotok rövid megvá-változtatása.

Ikor a mediációban való részvétel vagy szerbrát részvétel ellen egy bécsi lap erőtel-jesen emonstrált: egy más bécsi lap, a Ball-platzei szoros összeköttetésben lévő, azt felelőzt meg lehet tenni, de az szakitást je-lent (Oroszországgal).

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Pickering Jenő
első szerelme.

Angol beszély.

Irta:

JAMES HENRIK.

Egy bölcseledő nő.

I.

(Folytatás.)

Mielőtt szállásomra visszatértem volna, pár fidulást tettem a teraszon. A csillagok csak halványan világítottak meg a sötány-utczán neház elkésett párt, melyek közt egy rémlett, egy hér mousselin ruhába öltözött nőt is lá-tok látnedezni.

Pickering mindig nagyon eredeti fiu volt s vártam tudni, hova fejlődött ki eredetisége. Másp elmentem tudakozódni s csakhamar feltaláltam a szállodát, melyben lakott. Épen akkor ment volt el hazulról.

Nem nagyon bántam, miatta, meg le-vén yőződve, hogy ugy is találkozom vele meml előbb. Homburg látogatói az estét ren-dese a gyógyteremben szótkát eltölteni s ha nem-salódok Pickeringnek elég fontos oka voltam tenni kivételt e rendszer alól. Most a Hrdwald felé vettem utamat. Egyezre egyi ösvény szélén egy fiatal ember tűnt sze-meme a fűben fekvő; kalapja mellett feltö-rtel levél hevert a földön. Az ifju telemel-kedt, a mint látta, hogy felé közeledem s elől megállók, felvette szemüvegét s szólan szeretelt, a nélküli, hogy reám ismerne. Meg nevtam magamat. Ekkor hirtelen felugrott, hély megszorította kezemet s egész sereg kértst intézt hozzám, melyekre időt sem en-gedt felelnem s végül kérdé, hogy hogyan ismtem reá.

Hát most már meg „lehet” tenni azt, a mi szakitást jelent:

Mert a mult hó június-júliusban még nem „lehetett.” Akkor még a külügyminiszterium kezeit kötte tarták oly tekintetek, melyek a leg-alkotmányos monarchiánkban sem melloz-hetők.

A mi azóta bekövetkezett, s a mi egy, kis módosulást hozott létre a bécsi hangu-latban: az nem nálunk, hanem Szt.-Pétervárt történt.

Nem szeretnék félreértni. A hármas szövetség fenáll, változatlan; de a legtöbb események s különösen a török diadalo s Ausztria-Magyarország és Oroszország közvéle-ményének diametraliter ellenkező magatartása azokkal szemben változtatott e kétállam „enten-te“-jának kordialis voltán s az orosz részről ennek folytán bekövetkezett némely tünető lé-pés megtermé visszahatását Bécsben is ugy, hogy ma már a mediációt sem csinálja a hármas szövetség, hanem csinálja a párisi szerződés aláírói.

A mult hét elején Bécsben azt sem tar-tották lehetetlennek, hogy Oroszország kilép semleges magatartásából, s a keleti kérdés meg-oldását erőszakolja.

S ettől, mint idáig híre jött, Bécsben nem azon elemek riadtak meg, melyeket kö-zönségesen békéseknek s alkotmányosoknak szo-kás nevezni. Ellenkezőleg. Oroszország ilyforma föllépése teljesen diadala juttatta volna azt az irányt, mely az orosz-osztrák-magyarintimitást csak mint malum necessariumot fogadta el, s mely egy nyugati szövetséget az északnál sok-kal többre tartana.

Oroszországot csak mint békesszövetséget méltányolják Bécsben. Mint háborui szövetsé-gest megbízhatatlannak is, lehetetlennek is kép-zelik.

S ezért Oroszország minden aktív lépése csak arra lehet jó, hogy elszigetelje magát, s hogy így szának jelentőséget kissebbitse.

S ezért bizonyos az, hogy nincs ok félni attól, a mi bonyodalmat a mediatio netáni si-kertelensége, vagy a törökök u. n. makacs-ságán való megtörése hozhat.

Te nem változtál annyit, hogy meg ne ismerhettelek volna, válaszoltam. S különben is alig tölt el még tizenöt éve, mióta megcsi-náltad nekem latin feladataimat.

Nem változtam? — ismétlé szomorú hangon.

Ekkor eszembe jutott, hogy azon időben, melynek emlékét felidéztem, Pickering gyer-mekecs gúnnyainak volt rendez czélpontja. Min-den nap egy üvegcsét hozott magával az isko-lába, valamely rejtélyes gyógyerejű folyadékkal telve, melynek tartalmát rendszeren uzsonna előtt be kellett vennie s este felé mindig egy komor, fenyegető tekintetű öreg gondviselő jött el utána kocsin. Arczörének finom fehérsége, az üvegcsé, mely a végzetes méregre emlé-keztetett s ez öreg felügyelő, kit mi a Ca-pulettek lánya dajkához hasonlítottunk a „Ju-lia” gúnnyevet szereztek meg a szerencsétlen Jendnek. Mindez eszembe ötlött s én siettem kijelenteni Pickeringnek, hogy most is még csak azon jó fiut látom benne, ki igyekezett kijavítani feladványaimat.

— Hisz tudod, mily pompás jó barátok voltunk mi ketten, tettem hozzá végül.

— Ugy van és épen ezért kell vala, hogy felismerjelek azonnal. Mint tanuló csak nagyon kevés barátát bírtam s az óta sem sokkal többet szerettem magamnak. Lásd, most éle-temben először vagyok egészen magamra ha-gyatva a világban s csak nagy nehezen tudom magamat tájékozni s e szavaknál ideges moz-dulattal vetette hátra fejét, mintha jobban meg akarna szilárdulni új helyzetében.

Kérdeztem magamban, ha vajjon az öreg gondviselő most is körében él s csakhamar kitűnt, hogy a visszahatástól még most sem birt egészen megszabadulni.

Leültünk egymás mellé a zöld fűbe s igyekeztünk felidézni kölcsönösen a régi emlé-keket. E perczen oly emberekhez leheté min-ket hasonlítani, kik valamely régi elfeledett szekrényt történetesen felnyitva, egy csomó gyermekjátékra bukkannak, ott fekszenek a régen használt plékatonák, kínai bábok, ké-pekben előadott tündérregék. Ime, miket idéz-tünk fel emlékeink tárházából.

Pickering csak rövid ideig maradt volt

A ki emlékezik a nagy, hangon világgá kürtölt berlini memorandum a maga acut há-boru-veszedelmével, hogy hult a földre a porta erélyének feltámadásakor, az tudni fogja, mit tesz Oroszországra nézve az, hogy ha netáni tulkapó igényeivel szemben Európa egy részét ellenségesnek, másik részét pedig hidegen visz-szaütatónak találja.

Erre pedig kilátás van.

A török egyre szaporítja erejét. Nem annyira Alexinác körül, a hol lényeg tén szűksége is volna rá, hanem Sofiában, Nisnél, Viddinben s egyáltalán a tartalékok nyoloz pontján. A seregállítás Ázsiából ép ugy foly, mint a háboru elején, mikor még nem har-colt a szerbek ellen egy diadalmas hadsereg. Ez mutatja, hogy a porta készül egy netáni hatalmas ellenség fenyegetőzéseivel szemben is oda kiáltani, hogy ő jól érzi Európában ma-gát. S az angol hajóraj is ott van a Besika-öbölben.

Mindez elég ok, hogy monarchiánk ne adja oda magát valódi jó barátaink diadala jelentőségének csökkentésére, névleges jó ba-rátaink, de érdekelteink jövőbeli bőrlunkre való reménykedéseinek megmentésére.

A háboru.

Gortsakoff nagy szeptet ütött az eu-rópai diplomatia fejébe egy újabb követeléssel, melyet a portához intézett. Azt kívánja ugyan- is Gortsakoff, hogy a fegyverszünet Boszniára és Hercegovinára is kiterjesztessék. Ez aggo-dalomba ejti a diplomatiát, mert az orosz kö-vetelés teljesítése a fölkelőknek hadviselő fele-kül való elismerését involválná.

Gortsakoff nagyon ügyes abban, mint kell valamit késleltetni, valamit megzavarni — ha érdekei úgy kívánják.

Állítólag megbízható forrásból írja a „Dziennik”, hogy P uskin orosz tábornok Szer-biába utaztatban megbízott körben azt a nyilat-kozatot levé, hogy ő az orosz kormány-tól egy millió rubelnyi subventiót visz Szer-biának és egyszers mind azt az utasítást, hogy csak legyen

az iskolában, atyja félt, hogy igen közönséges szokásokat vesz felott. Jenő bizalmasan elmond-ta volt nekem azon időben gyors távozása okát és e közlemény még nevelte a rettegést, ma-lyet Pickering ur, az öregebb, keltett bennem, ki egy tűnt fel előttem akkor, mint az illem-tan felkent papja. Pickering ur már régóta gyászolta nejét és özvegyesége nagyban emelte meg atyai méltóságát. Kimért járása méltó-ságteljesen új ember volt, nagy görbe orral, átható fekete szemekkel, nagy, széles lecsúg-ópofaszakállal és nagyon eredeti nézetekkel a felől, hogyan kell egy gyermeket, vagy leg-alább az ő gyermekét — felnevelni.

Mindenekelőtt örökösének a bölcsőtől kezdve tökéletes „nemes és uri” gondolkodást kelle elsajátítani. A tapasztalat azt bizonyít-ván, hogy az iskolai élet ellentétben áll azon szabályok szoros szemléltettségével, melyek a kívánt eredményt előidézhetnék, Pickering ur elhatározta külön tanítót fogadni fia mellé s csak egyetlen tanulótlarsat sziveln meg kö-rében. Választása, magam sem tudom, mi okon, igénytelen személyemre esett. A tanító-nak tudomány hiányában volt az életben jár-tassága, mert Jenővel egy bánt mint egy her-czeggel, míg nekem öznével jutott ki a fel-advány és vesszőcsapás.

De még sem emlékszem, hogy valaha féltékeny lettem volna pajtásomra. Neki volt órája, kis lovagló lova s képes könyvekből egész kis könyvtára; de az irigységet, melyet e kincsek látása kelthetett volna bennem, egyensúlyozta valami bizonytalan szánalom ér-zés. Engem senki sem akadályozott abban, hogy egyedül menjek játszani, elismerték jo-gosultságomat, hogy magam gomboljam be blonsomat és szabad volt este mindaddig fen-maradnom, míg kedvem jött a lefekvéshez s el nem álmosodtam. A szegény Pickering soha sem merte volna átélpai a küszöböt „szabály-ellenes” időben és különös engedély nélkül. Miután szülők nem sokat bánták, ha nem is oltanak belém ily felesleges erényeket, hat hó multával visszaküldötték engem a tanodába.

(Folyt. köv.)

Szerbia kitaró a harcban még egy ideig, mert a folyamatban levő dip-lomatiai események lényegesen meg fogják változtatni a helyzetet.

A harcztérről végre tíz napi szünetelés után érkezett egy hivatalos konstantiná-polyi sürgöny, mely a törökök folytonos győ-zelmeiként tünteti föl az Alexinác körül foly-tatott harcokat.

Átalában és nagyjában a tíz napi csatá-rozás eredménye a törökök előnyére dőlt el, — a szerbek vissza vannak szorítva a tulajdon-kepeni nagy erődkbe.

Az „orosz határról” ezeket írják az „Alg. Ztg.”-nak: Azt hiszem, jól vagyok érte-sülve, midőn önnel közlöm, hogy Szerbia csak akkor folyamodott békeért, miután Pétervárról Belgrádba juttatták a kívánatot, hogy ez meg-történjék. Az orosz kabinet már hetek óta dol-gozik azon, hogy a hatalmak mediációjá meg-kezdődjék, hogy ez által Szerbia fegyverszü-ne-tet s ezzel időt nyerjen. A mediációból más sikert nem vár és nem kíván Pétervárt senki.

— Dobrujevácznál Alexinácztól délkeletre, egy belgrádi sürgöny szerint egy török csapatot van körülve a szerbek által, kik azt várják, hogy a törökök majd leteendik a fegyvert. Keller gróf, orosz gárdatiszt egy cserkesz és két kozák kíséretében a harcztérre utazott Belgrádból, hová nagy számú orosz al-tisztet várnak. Az Oroszországból ér-kező pénzüldemények rendkívüli mérveket öltenek. Tegnapi Mihály szerb metropolitának egy negyed millió rubelt kézbesítettek.

— Alexináczból egy aug. 28-án kelt magánlevél ezeket mondja: Tegnapi me-gérisítették a szerbek félkörben a török harc-zonalba nyuló postiókat. Pongovácban, hol a szerbek főhadiszállása van, és Stanjában új redoutokat emeltek. A törökök nagy csapat-mozdulatokat tesznek Nisnél s a Morava bal-partján Tesiczáig vonulnak vissza. Protics tá-bornok nem fogadta el a neki felajánlott főpa-rancsnokságot a jobb szárny fölött.

Párisi különfélek.

Páris aug. 28-án

Egy dall következő refrainnel:

„Voyez-vous ce beau garçon là

C'est l'amant d'A

C'est l'amant d'A

C'est l'amant d'Amanda.”

oly rendkívüli népszerűsége tett szert a pá-ri közönségnél, hogy e tekintetben hasonlót csak a „Wacht am Rhein” mutathatott föl háború után a németek között.

Az aféle nyugalomszerető németeknek ugyancsak meggyűlt a bajuk akkoriban ezzel a „Wacht am Rhein”-nal, nevetnem kell még most is, ha visszaemlékezem annak a heidel-bergi tanárnak desparát kifakadásaira a nem-zeti lelkesülésnek ilyenmő nyilvánulásai ellen. „Gondolja csak — mondá ő nekem egy izben — kora reggeltől késő estig nem me-nekülhetek e dallamtól, egészen izgatott le-szek már hallására, szobalányom ennek tak-tusára porolja ruhámat s ha oda ér „fest steht und treu die Wacht am Rhein”, akkorákat suhint az öltönyömrre, hogy szende álmomból én is fölrezenek rá; ha fölkelve családóm körébe megyek, itt a hány gyerek annyi torok kiabálja:

„Lieb Vaterland magst ruhig sein

Fest steht und treu die Wacht am Rhein!”

távozm innen a collegiumba, az utczán ismer-őseim, kikkel épen találkozom, nem mondanak többet sem „jónapot” sem „alá szolgá”-t hanem köszöntésül elejbe dudolják:

„Lieb Vaterland magst ruhig sein stb.”

Előadás alatt sincs töle nyugalom, a szom-szédházakban két három zongorán is játszó-egyszerre órahosszat:

„Lieb Vaterland magst ruhig sein stb.”

végzett munka után otthon dolgozó szobámba vonulok vissza, még idáig is üldöz, a hány szurtoz inas, járda taposó elmegeyzen házam alatt, mindannyi visítja, vagy füttyöli:

„Lieb Vaterland magst ruhig sein stb.”

késő este van, mindenki lefeküdt már, gondo-lom, most már nyugodtan dolgozhatok, de alig örvendek e nyugalomnak, egy tuczet részeg bursch rekedt hanggal rákezd:

— Szerbországból. Belgrádból, aug. 28-ról írják a „Pol. Corr.”-nek: A fejedelem által kért mediáció a hírek egész seregét kel-tel föl, melyek közül azonban egy sem hamisabb és alaptalanabb, mint az, mely a harcziás hangulat újból feltámadásáról beszél. Nem csak a fejedelmet és kormányt vezérli az a gondo-lat, hogy a háboru minél előbb fejeztessék be, hanem a nemzet is egészen ósztintán vágyik a béke után. A kormány a nép köréből jelenté-seket s egyenes nyilatkozatokat von a hangu-latról, s ezek semmi kétséget nem hagytak fön az iránt, hogy a harci párt Szerbországból végleg lejárta magát. Az „Istok” betenke-dései — e lapot hibásan tartják félhivatalosnak — teljesen jelentéktelenek, mert kizárólag a szer-besztői chauvinizmus termékei, melyekkel nem törődik senki. A hadsereg alexináci sikerei a dolgok e helyzetén mit sem változtatnak.

Maga Csernajeft tábornok, ki a hadi-helyzetet kedvezőnek tartja, mégis a békét ajánlá, mert militiából álló hadsereg nem tart-hat ki hosszú háborút.

Az a fölmért hír, hogy Ristics media-czio iránti kérésének csak eselszövés a czélja, szintén nem érdemli meg a komoly számba-vételt. Ristics itt jobban meg van győződve, mint bárki, hogy parancsoló szükség véget vetni a háborunak. Az idegen diplomatiái ügy-nökök csak tegnap kaptak ismét a külgyimi-nistertől erre nézve szabatos nyilatkozatokat.

Az orosz tisztek érkezése is véget ért.

Mint Pétervárról tudják, Miljutin had-ügyminister egy körirattal, minden orosz tisz-t a czéliből való szabadságolását, hogy szerb-szolgálatba lépjen, betiltá.

— A kandiai viszonyok mind ko-molyabb jellegűt öltenek. Kandia főkörmányzó-ja, Reouf pasa, gyakran bentazza a szigetet, hogy a kedélyeket megnyugtassa, megszelidítse. Azt is tudtatta a néppel, hogy Konstantinápolyból engedélyt kért a nemzetgyűlés rendkívüli ülés-szaka összehívására. A nép ebben azonban csak a kormányzó arra irányzott cselét látja, hogy a Konstantinápolyból kért erősítés megérke-zéseig időt nyerjen. Hobart pasa tenger nagy

„Lieb Vaterland magst ruhig sein stb.” elalszon végre, de álmomban is mindig csak azt hallom:

„Lieb Vaterland magst ruhig sein” stb. Szegény tanár, ő azóta a boldogok szá-mát szaporította már s hihetőleg meglelte az égbén a nyugalmat, melyet itt még dolgozó szobájában sem birt megtalálni, hacsak egy pár angyal jókedvében ott is rá nem kezd:

„Lieb Vaterland magst ruhig sein

Fest steht und treu die Wacht am Rhein.”

En több hied vérel vagyok megáldva a teremőtől s azért nem izgat az engem annyira föl, hogy én jelenleg a boldogult tanár urral ugyan azon helyzetben vagyok, mert akár hová megyek, akár mit kezdek, mindig csak azt hallom:

„Voyez-vous ce beau garçon là

C'est l'amant d'A

C'est l'amant d'A

C'est l'amant d'Amanda.”

nem léphetsz most Párisban kettőt, hogy nem halland énekelni, dudolni, füttyölni:

„Voyez-vous ce beau garçon là stb.”

hozhatnának most szinre az operában új re-mek darabokat, nem hiszem, hogy előadás után — mint ez egyébként szokás — csak egy is füttyörésne a neki megtetszett részletet, minek is, mikor itt a:

„Voyez-vous ce beau garçon lá stb.”

Voltam tegnap egy café chantantban; az éne-kesnő így csinos pücsöt adott elő, de csudál-kozásomra az ibligát taps ezuttal elmaradt, az utána következő előadó még rosszabul járt, mert megszakszították játékközben, több száz török kezdte kiabálni: L'amant d'Amandaj L'amant d'Amandaj! L'amant d'Amandaj! en-gedve a közkíválatnak kezdé a L'amant d'Aman-dát énekelni s midőn a refrainhez ért a jelen-voltak mindnyájan kísérték:

Voyez-vous ce beau garçon lá

C'est l'amant d'A

C'est l'amant d'A

C'est l'amant d'Amanda!

Bravo! Encore! Toujours! Elkézték tehát is-mét elejéről s hogy meddig ment ez így, azt nem tudom, mert jónak láttam innen kerekét oldani.

parancsot vett, hogy a kandiai vizekről ne távozzák, s ott akadályozza meg a fegyver és folszerelés behozását.

Hogy Sphakiában, minden forradalom e bölcsőjében, ismét nyugtalanság tört ki, itt csak a tegnapi ide ért atheni lapokból tudták meg.

A porta egy memorandumfőlön dolgozik, a melyben ki fogja fejteni az okokat, melyek folytán a krétai követelmények nagyobb részét megtagadja. E memorandum, mely nem sokára nyilvánossá lesz, Kadri bey által lesz aláírva, ki legutóbb mint császári biztos küldetett Kandíába, a memorandumot azonban Kbalil Cherif pasa igazságügymin. több más miniszter hozzájárulásával dolgozta ki.

Legujabb.

Bécs, aug. 31. A békealkudozások nem haladnak előre, bár a diplomacia és főleg Andrássy gr. nagyon igyekezik, hogy a háboru véget érjen.

Belgrád, aug. 31. A nagybatalmak képviselői ma érkekezletet tartottak Károfinál. Bizonyosnak látszik, hogy Risztics dipirozni akarta a diplomatiát; legalább az a kijelentése, hogy Montenegró békét akar, szándékos ámtás volt. Tegnapi nyilatkozatjott Nikitától, melyben ez panaszkodik Milán eljárása miatt és elutasit magától minden felelősséget. Amig Risztics lesz kormányon, addig szó se lehet komoly, becsületes békealkudozásokról, bár ő tegnap ismétleten kijelentette, hogy ő nélkül Szerbia meg nem állhat.

Belgrád, aug. 31. A nagy győzelmi jelentés, mely ma a falakon kiragasztatott és azt jelenti — 8 nap óta már negyedikben — hogy a törökök, sőt Ali Saib is elűzték a szerb terülről — itt nem talál hitelt. Egy őrnagy, ki e hó 27-én Alexinaczban volt még, azt beszéli, hogy minden rendelkezésre álló haderő Szerbiában van összpontosítva, Lesjanin és Csolak Antics is ide küldték seregeik színe-jarát, ugy, hogy az ország többi részei védtelenek; és az alexináci sereget már nem lehet erősíteni. Alexinaczban eleinte határtalan rendtelenség uralkodott, de ez már nem oly nagy. A vezérkar sátrakban lakik; ágyu mindössze hatvan áll ott, a Deligrádban felállított ágyukat ott hagyták, a deligrádi erődöket folyvást erősítik, a mi arra mutat, hogy a háboru Alexinac eleste után sem tekintik befejezettnek. A katonák eleinte nyomorultul gyávák voltak, de lassankint hozzászoktak a tűzhöz. A szerbek veszteségei aránylag csekélyebbek, mert a szerbek nem exponálják magukat annyira, mint a törökök, kik ritka hősiességgel harcoltak. A törökök a Morava balpartjáról lövöldözhatték Alexinacot, de ott a dombok alacsonyak; az ellenség csak Vacup és Prugovác közt nyomulhat elő; a békealkudozásokban senki se hisz.

Belgrád, aug. 31. Csernajeft tábornok tegnap megragadta az offensívát, és az

Hogy pedig lakásomig nem voltam szerencsésebb említett tanár urnál, azt mondanom sem kell és bizony minden hidegvérűségem dacára én is fölkiáltok már „sok a mi sok!”

Apropos „Wacht am Rhein!” Egy ipse nagyon drágán találta megfizetni ennek elnéklését. A fenyejtő törvényszék ugyanis három havi fogságra elítélte érte.

A német lapok e tulszigorúságot zsarnokságnak nevezik s kikelnek ez alkalommal a francziák ellen.

Az ipse azonban nem oly egészen ártatlan, mert ő nem csupán ennek egyszerű elnékléséért büntettetett meg ily keményen, hanem azért, mert ezzel egy előtte menő kapitányt bosszantani akart s midőn az udvariasan visszafordulva mondá neki „Uram, ön bizonyára nem helyesen cselekszik, ha egy franczia tiszt előtt a „Rhin allemand”-t énekl!” gorombán azt válaszolta neki „Én énekelhetem azt, mi nekem tetszik s önnek ehhez semmi beleszólása.” E jelenetre, mely a rue Vivienneben adta elő magát több ember gyűlt össze s a kapitány a rendőrség elé kísértette az embert.

Akár a goromba magaviseletért, akár pedig a dallam énekléséért akarták büntetni, a három havi fogság mindenesetre szerfölött sok; ha a közember adna ily módon kifejezést poroszellenes érzületének, az ellen nem volna észrevételünk, de egy büntető bíróság méltóságához ezen eljárás semmikép sem illik.

Mint egyébként hallom, az elnök megígérte a szövetség főlshóllalására, hogy e hó végén a büntetés hátra levő idejét kegyelem útján elengedi.

Hazajövet tegnap asztalomon egy füzetkét találtam, rajta egyik barátomnak névjegyét, melyre e szók voltak írva „Olvassa el mindjárt, nagyon érdekes, holnapra másnak ígértem.” A könyvecskének címe „La confédération occidentale” Siristől (Londonban.) Valóban érdekes rőpirat. A szerző ebben magasztalja a császárságot s a császári családöt, míg ellenben a németeket csásárolja.

egész vonalon határozottan megrverte a törököket.

A sánczokat, melyeket a törökök a Morava jobb partján vetettek, a valjewompi és belgrádi zászlóaljak elfoglalták. A törökök futásnak eredtek, Csernajeft és Protics üldözik őket. A szerbek sok foglyot ejtettek; győzelmük tökéletes és fényes.

Lemberg, aug. 31. Orosz tisztek polgári ruhában Szakovánál mindennap jönnek át a határon; az egyes csapatokat ólompecséttel lezárt vasuti teherkocsik követik.

BELFÖLD.

Gyergyó-Szt.-Miklós, 1876. aug. 30. (Fogarassy Mihály, r. k. püspök Gyergyó-Szent-Miklósén.)

Folyó hó 22-én érkezett Gy.-Szt.-Miklósra forrón szeretett főpásztorunk Fogarassy Mihály ő excja. A püspök-fogadtatás itt soha oly nagyszerű nem volt, mint most. Szentmiklós intelligentiája, mintegy 60 kocsi és 80 főből álló banderium egész a Grézes tetőig ment elébe zászlókkal és virágokkal. Egy negyed kettő volt, midőn két lovas legény hírül hozta a Grézes tetején várakozó közönségnek, hogy az annyira tisztelt főpásztorunk közelg, a nagy csoport sorba állott a diadalkapu kétfelén s mikor oda megérkezett, Gerőffy aljárás-bíró ur fogadta egy hosszú beszéddel, mely után hat szép hölgy egy gyönyörű virágkoszorut nyújtott át ő exájának, majd a csiki paposság bucsuzott el ő exjától, mire ő ugy, mint a Gerőffy ur beszédére szép szavakkal válaszolt. E közben hatalmasan szóltak az ágyuk, hogy a bérezek visszhangoztak tőlök, a püspök lovai pedig megbokrosodtak s a kocsi a sánczba ragadták, ugy hogy csak néhány közel álló urnak sikerült ő exját kikapni a kocsiból, míg a kocsi fel nem borult, hanem szerencsére sem ő neki, sem pedig kocsijának nem lett semmi baja s miután a tisztelgések véget értek, elrobozott számos kocsi és banderium kíséretében Szent-Miklós felé, azon erős hitével, hogy ezzel a gyergyóiak be fogják érni s nem tartóztatják többé fel üdvözlő beszédekkel, szerencsekívánatokkal és az ünnepélyes fogadtatás különböző formáival. Csatlakozott ő excja, mert alig haladt egy félórát, már is új tisztelgő csoporttal állott szemközt; valóban az oláh pap mondott hosszú dictiót. Tekerőpatakon a falu kicsije, nagya, mivel épen akkor javították a templomot, mind az állványokra, a toronyba sereglett, mely közvetlen az országút mellett van és oly égbetető éjjennel fogadták, hogy a 60 kocsi egyszerre megállott, sőt a szent-miklósiak is meghallák, mert aligha nem é jelle kezdett sorakozni, rendezkedni a polgárság a diadalkapunál, mert más különben aligha tudtak volna oly rövid idő alatt oly szép rendbe állani, mint a milyenben a nagy férfit most fogadták. Tehát Szent-Miklós déli felén egy nagy diadalkapu volt felállítva, mely

A nemes érzületű ember ellenségei irányában is igazságszerető szokott lenni s azért nem csak hogy távol tartja magát alaptalan rágalmtól ellenében, de elismeri előnyeit is, ha olyanokkal bir. Sirius ugy látszik nem akarta ez álláspontot elfoglalni. Ő a németekről ezt mondja: „A németek rablónépek, kik a czimberek és teutonok betörései, tehát körülbelől 2000 év óta mérsékeltbb éghajlatu országokra szoktak rotanni, mint 1870-ben is csupán rablási szándékkal...”

A következő sorok inkább megfelelnek a valóságnak:

„Rendesen bennünket okoznak, mintha mink provokáltuk volna a háborut; a poroszok régen készültek már a háborura ellentünk s midőn készen voltak, a spanyol trónjelöltség-gel csak összekartak tűzni Napoleonnal.”

Napoleonról ezeket mondja: „Napoleon azon férfiú, ki Franciaországot megmentette a forradalom torkából, ki helyreállította a békét és nyugalmat; ő tette országát dicsővő és gazdaggá a vád: mintha ő idézte volna elő a háborut, alaptalan. Hadsergeinek újjászervezését megkezdette ő már régebben, de a reorganisatio sikeres befejezését megakadályozták ellenségei: a forradalmárok és köztársaságiak; e mellett nagyon jó és elnéző volt, midőn a hadsereghez ment mindjárt átlátta, hogy emberei annak állapotát más színekben festették előtte, a szövetséghez hatalmak is hűtlenné lettek hozzá. Ily kedvezőtlen tényezők mellett be kellett következni a szomorú katastrófnak. Miután Sédánál kitette magát a golyózápornak s a halál elkerülte őt, megadta magát, gondolva, hogy így kedvezőbb békét sikerülend kieszközölni. Őt nem érheti a gyalázat, hanem igenis a szeptember 4 férfait, kik fölhasználva a poroszok győzelmét, kezükbe ejtették a hatalmat.”

Meg kell adnunk Siriusnak, hogy ő nagy ügyességet fejt ki Napoleon védelmében: a boulogni strassburgi s decz. 2. államosinyeket e mondattal igazolja „salus populi suprema lex” és a plebiscitum helybenhagyásával.

Valamint a németek ellen, ugy forradalmárok és köztársaságiak iránt sem ismer határt az oszárllásban.

körülí tért a közönség lapja el. Kedves Tamás járásbíró ur fogadta itt, majdnem egy félórát tartó beszéddel, melyre, valamint Gerőffy urára csak az a megjegyzésünk van, hogy ily alkalmakon sokkal több hatást gyakorol mindenkire a rövid, mint a hosszás beszéd, különben mind a kettő ékes nyelven volt írva, s ha a nagy tömeg is már csak alig-alig várta a végét, azt inkább a hosszú állás, mint a beszéd okozta. A további fogadtatás leírásával nem untatom a közönséget. A szokásos vallási szertartások voltak azok, hol a kötelességet a katolicus papság vette át.

27-én volt a leány-iskola felszentelése, a mikorára az apácák is megérkeztek. Szent-Miklós diadal napot ült, nagy diadal napot, minőt csak nagy fia készíthetett. Mindenki, arczán az öröm ült, hogy az a nagy lélek, ki oly magas polczon, oly tekintélyes állásra jutott, mégis jólle napjaiban sem feledkezik meg szülővárosáról, sőt mind nagyobb és nagyobb vonzalommal viseltetik iránta. Oly épület felállítása és minden szükségessé váló ellátása, minő a gy.-szent-miklósi leányiskola, nem kis költségbe került és ezt ő nem tartá soknak s hogy jó példájával előre járuljon huszonkét ezer forintot és 2000 frt értékű állami-könyvényt tett le alapul. Szép tett, méltó a megemlékezésére. Ez az egy jótéteménye is elég lehetne, hogy Szentmiklós örök halálját biztosítsa maga számára.

Lehetetlen elismerést és köszönetet nem mondanunk — mint az ő excja is tevő — Ágoston Károly esperes urnak, azon fáradozásaiért, melyet ő az iskola létesítése és építése alkalmából kifejtett.

Este a helybeli műkedvelő társaság dísz-előadást rendezett. Az előadás minden eddiginél sokkal jobban sikerült s habár a darab maga nem bir csattanós jelenetekkel sigy könnyen unalmassá válhatott volna, mégis a műkedvelő urak és hölgyek szorgalmas tanulmányozása után egy legelőzetesebb előadással lett. A játékok körül kiemelkedtek Hoppinó, Müller Maricz kedvessége által, Pásztor, ki igen ügyesen tudta az allegorai képleteket rendezni, még Rákosi Győző, ki daczára, hogy először lépett színpadra, meglepő otthoniasságot és könyedséget tanusított.

Peregrinus.

Deák Ferencz

arozképének leleplezése. — A „Székely mívelődési és közgazdasági egylet” — és a „háromszéki házipar-egylet” közgyűlése.

S.-Szt.-György, aug. 30.

1876. augusztus 30-ka Háromszék társadalmi életében kiváló fontosságu s annak társadalmi életére maradandó és áldásos hatásu nap. E nap, mely oly fényes ünnepélyek, oly nagyfontosságu gyűlekezesek napja: Háromszék

Jules Favre-t Sedán után a hatalmakhoz intézett kúrirata miatt szemtelennek, ostobának, hencszegőnek nevezi.

Gambettát pedig sikkasztással vádolja, a mennyiben róla azt állítja:

„Gambetta okmányok szerint a kiéhezett Páris számára szerzendő 3550 ökrő ára fejében 30 millió francot vett föl. Párisban azonban a 3550 ökrőről mitsem tudtak, hová lett tehát a pénz?”

Végül ezt írja „A latin fajnak e katolicismus zászlója alatt kell egy nyugati szövetséget kötni a németek hatalmának megtörésére s az európai egyensúly helyreállítására.”

E rőpirat augusztus 15-i kénak alkalmára jelent meg, mint barátom mondja Arenenbergben osztatják ki a jelenvoltak közt.

Leibjournalja mellett megkívánja a párisi időnként a pikáns rőpiratot is, midőn várják már a fentebbit, de nem sokan fogják olvashatni, mert a rendőrség gátolja ennek elterjesztését.

Azt meg kell adni, olyan szenvedélyes újságolvasó közönség nincs az egész világon, mint itt. A párisi olvas dolog közben, éltetés alatt, ha jár az utcán, ha ül, ha fekszik, egyzóval mindenkor és mindenütt; ha végig haladsz valamelyik boulevardon, láthatod olvasni a bérkocsist bakján, a naplopókat a zöld padokon, a gardient, a bontipost, a gyümölcsárusszonyt s így tovább egészen az erkélyen ülő uraságig mindenkit.

Eredeti egy utcai alak az az újságarúló asszony is, ott ül kis ketreczében reggeli 7 órától fogva másnap reggeli 1 óráig, mert meg ilyenkor is találkozik vevő, itt étkezik, itt fogadja látogatóit. Az a kis asztalka előtte bőszerű a franczia esprit, a pártok heves küzdelmeinek, a világpolitika eseményeinek, a tudomány, ipar-, kereskedelem jelenségeinek, melyekből aztán neked 2—3 sousért kívánságod szerint szolgál.

En a magam lapjait mindig ugyanannál szoktam vásárolni, ha délben elmegyek értők, sokszor azokon kívül, melyeket rendszeren olvasni szoktam, más lapokat is tesz a csomba, ha

történetében aranybűtökkel örökítendő meg. Háromszék soha sem volt annyi és oly fontos gyűlések, ünnepélyességek színhelye, mint e napon; soha sem volt az ország minden részéből annyi mívelt ember, annyi székely érdekekért lelkesülő megyénk székhelyén Sepsi-Szent-Györgyön összegyűlve. Háromszék színe-jara Seps-Szent-Györgyre zárandokolt e napra, eljött lelkesülést, hazafiságot tanulni; eljött látni, hallani, a székely érdekek legönzetelebb, legbuzgóbb harczosait, hogy azok utasításai, előadásaiól erőt merítsen elcsüggedt lelke felüdítésére, hogy meggyőződjék arról, miként a székelység megszűnt az állam félkegyelmű gyermeke lenni, meggyőződjék, hogy a székely érdekek az ország, annak legtekintélyesebb férfiai hazafias támogatásában részesülnek és fognak részesülni.

Augustus 30-án városunkban egyik ünnepély a másikat váltotta fel. Dél előtt 10 órakor fogatok hosszú sora szállította a vidék értelmiségét a székházhoz.

Az ünnepély helyisége a ritka alkalomhoz méltón volt díszíte, a falakat izletes óriási virágfűzér ölelte át s dicsőült nagy hazánkfia Deák Ferencz művészi kivitelű még leplezett képét a déli oldalon csinos fűzér körítette, mellette két lobogó állt a nemzet színei és ország czimerével. A karzat nők számára volt fentartva, a földszínt a megyei bizottság és más férfi vendégek töltötték zsufolásig meg. Főispánunk egy bizottság által meghíva, nem sokára megjelent díszmagyar ruhában. Elnöki megnyitó beszédét honfőrzelemsugalta, felfejtette a gyűlés célját, érezes, tiszta hangja, helyes hangulyozása érthetővé vált a terem minden zugában. Elmondá, hogy Deák új politikai korszakot alkotott a magyarnak s óhajta, hogy jövőben a dicsőült szelleme lengje körül a tanácskozókat, hogy oly önzetlenül tartásuk mindig a közjót szem előtt, mint ő tevő. A főispáni igen szép megnyitó beszéd a következők:

Tekintetes képviselő bizottság!

Kegyeletes érzelmek hoztak ma minket e terembe össze. A hazafiai tisztelt és kegyelet e magasatos ünnepélyének pillanatában önkénytelenül meglevenednek emlékműben Háromszék törvényhatósága alkotmányos életének történetileg fontos küzdelmei és az eszmék, melyekért e küzdelmek folytak.

Midőn alkotmányunk utolsó egyetlen szilárd alapja a törvény is megsemmisítve, vész és vihar támadt a nemzet léte ellen, melyben törvényhatóságunk népe is a megsemmisítés küszöbén állt, e téren volt tanuja a hatalmas lángra gyúlt hazaszeretet lelkesítő erejének, mely megvédelmezte e földet a végpusztulástól, „melyen kívül nincsen számunkra hely.”

E kor Háromszék történetében a hazaszeretetének ragyogó multja.

Alkotmányunk visszaszerzése iránti küzdelemben szilárdan és állhatatosan követtük a zászlót, melyre írva volt: Törvényes jogainkért! E törvényes küzdelemben első volt a férfiú,

kérjem: „talán valami fontos van benne, hogy figyelmembe ajánlja?! — igennel válaszol.

„De ön csak nem olvasta el e halmaz újságot, hogy tudhassa melyikbe mi van?”

„Azt ugyan nem uram, én nem is tudok olvasni, a lapokat is csupán csak külsejük után ismerem, de azért két óra alatt már tisztában vagyok az iránt qu'il y a de curieux, a szerint a mint rapid módon elkelnek, vagy pedig mind megmaradnak.”

Nem roz egy észlelet.

A tuillériák romjai még mindig emlékeztetik az embert azokra a borzasztó eseményekre, melyeknek színhelye néhány évvel ezelőtt e város volt.

Csupán a Flora Pavillon van még csak tetőig építve, a többi részek csak romok.

A mostani kormány a két Pavillon közti romok helyére egy muzeumot akar építtetni, melynek földszíntje nyílt csarnoknak marad a nép számára.

Azonban nagy nehézségek merültek föl, melyek képesek lehetnek az építkezések folyamát megszakasztani t. i. a köztársaságiak azt gondolva, hogy a mostani államforma állandóan megmarad, nem akarják belátni szükségét egy fejedelmi residencia fölépítésének, egy szóval nem akarják tagadni az építési költségek megfizetését.

Keresztül fogják-e vinni ez elhatározásokat, az még igen kérdéses, legalább kellemtelenül fogja érinteni a napoleonistákat, kik rendszeren mondják: „előé ideje lesz még Napoleonnak trónját elfoglalni négy év múlva; mire a tuillériák is fölépülnek.”

Hiszszük azonban, miszerint a többség bigadtábban fogja az ügyet megítélni, mert Franciaországnak érdekében áll a romokat mint egy örült forradalom gyalázatos emlékkövet mielőbb eltávolítani.

Báró d' Arny Sándor.

En a magam lapjait mindig ugyanannál szoktam vásárolni, ha délben elmegyek értők, sokszor azokon kívül, melyeket rendszeren olvasni szoktam, más lapokat is tesz a csomba, ha

kit midőn a halál f. évi jan. 28 n magához ragadott, a felséges trón és nembt osztatlan gyásza, sőt a mívelt Európa révéte kísérté sirjába, mint a törvények rendititelen harczosát, a haza bölcsét, a polgár erőnekek utólrérhetlen példányképt.

Törvényhatóságunk is osztott e gyászban. Folyó évi február 16-án a gyászünnepélyt tartott rendkívüli közgyűlésen elhatározott a haza bölcsének arczképé hazafiai érdemei és polgári érneiei örökemkézte jelöl e teremben felfüggeszteni, ezen tározat végrehajtásával a szék alispánja bizván meg, s ugyancsak folyó évi július 13-án tartott rendkívüli közgyűlés elrendelte, hogy a nagy férfi arczképesség felfüggesztése, leleplezése ünnepélyesen közgyűlésben történjék.

E végett gyűltünk volt egbe s ime tek. képviselő bizottság Deák Ferencz nagy hazánkfának arczképe, megőrkítve skünk fának művészi ecsetje által. A határozat teljesítve van, méltán a magasatos eszméhez, melyeket e nagy férfi történeti alak, képvisel.

Ha Háromszék honzerelmű lelkesültén erős volt a vész pillanatában, ha szilárd és renditethet az ország tványeinek vlemében, ugy ezen örök emlékekkel hálás és kegyeletes elismerést teljesít e emberi méltógnak, érneynek, tökéletességnek megdicsőítette tette.

Out függjön e kép az idő végéig s annak nagy szelleme legyen tanácskozásaink óre: budítva és bátorítva a hűért és királyért, tványért és igazságért, küzdött intve és feldve szelidségének nyájasságaival a közönyt és lankadást, jutalmazza elismerésel az érdemet.

Más van hivatva a nagy férfi életéről és munkásságáról szólni s min e végre a szót átadnám, fogadják uraim, közgyűlésnek tisztelt tagjai, kik ez emlékezet ünnepen megjelenni szívesek voltak, őszinte szívettel párosult hazafiai üdvözetemet, melyel a közgyűlést megnyitottnak nyilvánítom.

A rövid velő beszéd alatt Künle József és Bakosi Ferencz országgyűlési képviselő urak — mint a nagy hazafi kártársa leleplezték a képet. A főispáni beszéd megjelenése után Horváth L. tartott beszédet. Deák Ferencz emléke fölött. Hogy a tárgyat megközelítve fejezzük ki magunkat, „a dió hája” szorított életrajzot hallánk. Főlemlí a nagy hazafi nagy tetteit, a nemze és trón közt — még elismerést sem óhajtó érne jellemét, polgári érneit, melyekkel a civilizált világ előtt magát halhatatlanná tett. Az egyszerűen szép beszédet és helyes előadót éljenek zárták be.

E beszéd Mikes Kelemen gr. indítványára jegyzőkönyvbe vétetelni határozott, hogy ez által is megőrkítve legyen a nagy hazafi emléke.

Szegénységünk által gátolva nem tudunk szobrot állítni jelesainknek, de a hazafi kegyelet, mit nagy tettei bennünk éltettek, minden márványnál maradandóbb, mert szívünkben él. Elhullnak a dicsők reira, maholnap könnyünk se lesz elég megszilni őket, óvja meg a sors hasonló csapástól a válságos időkben szegény hazánkat!

A „székely mívelődési” közgazdasági egyesület e nap tartotta első nagy gyűlést. E napon keresztletelt meg; napon kezdetet meg a székely érdekek fejletése körüli áldásos működését nagyobb körn.

Mi háromszékiek büszkölvagyunk a szerencsére, mely minket azáltalért, hogy az egylet székelyföldön legelső gyűlése nálunk, megyénk kebelében tartott, teg, hogy nekünk jutott a szerencse e magasatos irányu egylet tagjait Székelyföldön őször üdvözlöhetni.

Elnök Hajsós János az egyletet egy velő, az egylet keletkezése, jelene ájóvőjére élénk fényt vető beszédében nyitotta eg.

50-nél több tag levén len, a gyűlés határozatképesnek mondatott i. A jegyzőkönyv hitelesítésével Künle József, Gidófalvi Albert bizattak meg Jakab Elek elnöklölete alatt. Tárgyalattott a titkári jelentés a székely egylet eddigi működését illető.

Az egylet különösen négy irányban kezdette meg működését u. m. a) a székely házi ipar s gazdasági viszonyokat igyekezt megismerni, b) hogy minden székben ikép kezeltetnek a magán- és közerdők, mő usus s szabályok állnak fenn erre nézve, c) melyek azou cizettek, melyekkel egyes székly községek s vidékek némi kereskedést úzne vagy fizbetnének közelebbi vagy távolabb piacokon?, d) hogy a székely kivándorlás min áll valósággal és hol, mit kellene tenni a kivándorlás meggálására vagy legalább csökkentésére?

E fontos kérdésekre nézv az egylet hiteles és kimerítő adatokat szajett, érinkezésbe tette magát a székely székek és városok hatósággaival, de mivel ez actok hűzagosak, azon határozatra jött, hogy a székely ipar és gazdasági viszonyoknak egy teljes adalokon nyugvó kimerítő s állandó becsel bíró leírására tüzessék ki bizonyos jutam.

Az egylet igyekezett tagat nyerni s e célból több mint 600 felhívó küldött szét. Feladatult tartotta felhatalálni összekötésétése s erkölcsi befolyását kormányánál s

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1876. sept. 2.

— M. Várhelyről e perczben 4 órakor értesülünk táviratilag, hogy a Deák Ferencz utca északi része lámpákban áll, a bárdosi, Szabó János-s katonái kórház égne.

— **Királyné és Felsége** Mária Valéria főhercegnével tegnapelőtt délelőtt indult el Ischlból s Lőmbachon és Loebenén át Tricesztbe utazott, honnan azután Miramareba ment. Itt ő Felsége sept. közepéig tartozkodik.

— **A „Hilária”** dalegylet holnap (vasárnap) — mint már jeleztük — az „Újvilág”-ban dalestélyt tart, melynek ez a műsorozata: I. A tavasz, (kar) Otto Gy.-tól. II. Vándor-dal, (kar) Fischertől. III. Virág-nak mondánálak, (magánénekes) Szák V.-től. IV. A félénk József, (kar) Schaffer A.-tól. V. Népdalok, (kar) Zimai L.-től. VI. A vig vándor, (kar) Mendelssohn B. F.-től. VII. A vadász bucsuja, (kar) Mendelssohn B. F.-től. I. Belópti jegyek a másor elő-mutatásai mellett szeptember 3-án d. e. 9—11-ig, d. u. 3—5 óráig a „Pannónia” szálloda első emelet 1-ső szanuu termében adatkak ki. II. Pártoló tagok szabad jegyet nyernek, továbbá ismerősök vagy barátai részére 1 forinttal ezen esteleire szóló belópti jegyeket vált-batnak. Kezdeté 7 órakor.

— **Egy tebeisleges** szorgalmas ma-gyarországi egyetemen hallgató ajánlkodik ma-gán házakhoz elemi és gymnasiumi tárgyak tanítására. Megkeresések szerkesztőségünk-höz in-tézendők.

— **Licht Adolf** „Apolló” című női magán-énektanintozata az idén is fen fog ál-lani városunkban és szept. 15-én fog megnyit-atni.

— **Értesítés.** A kolozvári ev. ref. egy-ház által, a hídlelvi külvárosban alapított gyer-mekkertben és elemi iskolánál az 1876—77-ik tanév szeptember 1-ső napján vette kezdetét. A beíratásnál, mely szept. 1-től 6-ig napfáig tart, a szülők személyes megjelenése is szük-ségeltetik. Kolozvárt, 1876. aug. 29. Dézsi László, Benedek József, tanítók.

— **Valami „Fr. Lassy”** Elizá-nak „Volksängeregesellschaftja” rándult le a ma-gyar fővárosból Kolozvárra s néhány nap óta a Pannóniában hirdeti a „sittlich-germa-nische Civilisation” igéit ékes lerchenfeldi dia-lektusban, még pedig nagy közönség előtt, melynek tulnyomó nagyobb részét magyarok teszik ki. Mi nem vagyunk ellenai a szabad iparnak. De ennek is vannak határai, melye-keket, különösen az efféle „iparnál”, a tisztesség az illem, a közérkölciség szab meg. Már pe-dig „Fr. Lassy” Gesellschaftja az ő cul-turnyelvi sikamlósságaival, szemérmellen két-értelműségeivel s a közönséges frivolitással is messze túlhaladott kifejezéseivel egészen lép-lőporja az illem emittett határait. S ha ehhez még hozzáveszük a germánizálási irányt: ez a két dolog már elég ok arra, ugy hiszünk, hogy hasonló fővárosi „művészek” vendégsze-replését ne igen tartjuk kívánatosnak a mi romlatlan, törzsgyökerező jómagyar városunkban.

— **A kolozvári kir. állami tanító-képezde** értesítvénye az 1876/7. tanévről. A képezdei igazgató-tanács megbízásából kiadta Paal Ferencz, igazgató-tanár. E czimen egy kis füzetkét kapunk, mely nevezett intézet múlt évi működéséről szól. Kiemeljük belőle, hogy ez intézetben hét tanár, egy tornatanító, egy kertész s hét hitoktató vezetése mellett ösze-sen 65 növendék volt, még pedig magyar 58 román 7, vallás szerint ellenben: ev. református 34, rom. katolikus 12, unitárius 9, g. keleti 5, g. katolikus 3, lutheranus 1, izraeli 1.

— **A kolozvári kisegítő-pénztárnak,** — mint hozzánk beküldött, f. évi máj. 6-án tartott közgyűléséről szóló jegyzőkönyvéből lát-juk, — a múlt 1875. évben 6.412,021 ft. 18 kr. o. é. forgalma volt, melyből a bevételek rovatában a betételekre 1.041,217 ft. 41 krajczár, a visszafizetett kölcsönökre ellenben 5.169,634 ft. 79 kr. esett; a kiadások rovat-ban legnagyobb szerepet természetesen a kölcsönöklet visz, amennyiben a mondott évben 5.160,203 ft. 3 kr. adott kölcsön a pénz-tár; továbbá a kiadások között 2297 ft. 86 krnyi jelentékeny összeggel fordul elő az inté-zetnek a m. keleti vasút részvényein szene-deit vesztesége, végre az üzleti költség (igaz-gatóság, segédszemélyzet, választmány, iroda) mintegy o. é. 210,000 ft. volt, a mely összeg — szemben a hat milliónyi forgalommal — nem túlságosan sok.

— **A kolozvári torna- és vívó-inté-zetben** a vívási gyakorlatok f. hó 1-én ismét megkezdődtek. Az órák, beíratás és tandíj tár-gyában értekezni lehet a vívómesterrel az in-tézet helyiségében naponkint d. e. 9—12 és d. u. 2—6 óráig.

— **A „Szolnok-Doboka”** című s f. év októberében Décsen megjelenendő társadalmi, közgazdasági és szépirodalmi hetilap előfizetési felhívását vettük. Az előfizetési felhívást Pán-csél János, megyei t. főjegyző mint szerkesz-tő és kiadó, és Medgyes Lajos mint tárca-vezető becsátották ki. A lap egyik főírókére: a mint a felhívás magát jó magyarsággal ki-fejezi: „a kikerekített megérett összefoglaló szel-lemi kapocs lenni”, továbbá „befolyása által a közgazdasági gyorsítását lehetőleg közvetíteni, terhelővé vált pénzügyi viszonyok által eljárá-

sunk gyöngédsége által elhordozhatóká tenni s a népnevelés emelésével az általános műve-lődést mind szélesebb meg szélesebb körben terjesztvén, ez által ugy szellemi, mint anya-gi tekintetben egy szebb és boldogabb jövő elő-készítésén működni.” Megjelenik októberben kez-de minden csütörtökön egy középíven. Előfize-tési ára egy évre 6 ft., évenyegyre 1 ft. 50 kr. Részünkről melegen üdvözlünk minden ne-mesebb czélú szépirodalmi vállalatot, de cultu-rai viszonyainkat ismerve, alig merünk az új lapnak épen Décsen jövőt jósolni. Ám kitartás és szorgalom, ha egy kis tartaléktöke is járul hozzá, sokat tehet, megeshetik még e lapot is életben tartja.

— **Szentiványi Gyulát**, Brassó me-gye főispánját, ünnepélyes fogadtatásban része-sítik ma a brassóiak. E tárgyban a brassói vá-rosi képviselő-testület f. hó 28-án közgyűlést tartott, melyben a tanács bejelentette, hogy intézkedéseket tett, miszerint a szept. 2-án ér-kező főispán eleibe egy, a vidék minden köz-ségéből összeállított banderium menjen, továbbá egy küldöttség, melybe a tanács saját kebelé-ből három tagot jelölt ki. Együttal indítvá-nyozta, hogy a közgyűlés is válaszon e kül-döttséghez saját kebeléből néhány tagot, egy-üttal pedig rendeztesse a főispán tiszteletere a bevonulás napján díszelő s ennek rendezé-sére válaszon a képviselő bizottságot. Ezzel szemben Popu József, kir. járásbíró azt indít-ványozta, hogy az egész ünnepély rendezé-sére küldjön ki a közgyűlés egy rendező-bi-zottságot. Ez indítvány fölött aztán élénk és hosszas vita keletkezett, mely nagyon jellemző fényt vet a brassói communitásra. Ugyanis Popu J. emittett indítványt bizonyos Schnell Károly, ügyvéd, bizottsági tag, elvetendőnek tartotta, minekutána, szerinte, az új főispán beiktatása és üdvözlése nem tartozik Brassó városára, hanem egyedül Brassó vidékének, mint már megyének a dolga; a város tehát ne költ-sön erre. Ez igazán szász felfogás és szűkke-b-lűség mellett azonban, — dícséretére legyen mondvá a communitásnak — még csak három bizottsági tag (Ádám, Neugeboren és Maager) szóltak; s minután az ünnepélyes fogadtatás mellett még többen (Saff, Strevoit, Schmidt A., Vasadi és Páncsél bizottsági tagok) me-le-g felszóltak: a bizottság egy ünnepély ren-dező bizottságot választott, mely aztán — mint fennebb említett, — mára rendezte az ün-nepélyt.

— **Az aradi tűz-oltó-szer kiállítá-son** kihirdetett a jury ítélete, mely sze-rint a következő kiállítók részesültek kitünté-tésben: 1. nagy aranyérem Knaust, Bécs, fecs-kendőkért; 2. nagy aranyérem Walser Ferencz Budapest, fecsk; 3. nagy ezüst érem Selten-hoffer Fr. Sopron, fecskendőkért; 4. n. e. é. Geitner és Rausch Budapest, fecs. 5. n. e. é. Geitner és Rausch, létrákért; 6. n. e. é. Pollák, Waltershausen, kendermüvekért; 7. n. e. é. Gutterman, Bécs, övekért; 8. n. e. é. Wal-ser, Budapest, sisakokért; 9. kis ezüst érmet. Kölsch létrákért; továbbá ugyancsak kis ezüst érmet nyertek még a következők: Seltenhoffer, létrákért; John, Lipcséből kendermüvekért; Geitner és Hansch, kenderm. Guttermann, sisakokért; dr. Lindner Gusztáv, fáklyáért; Bött-ner, Lipcséből, lámpákért és végül Stahlecker, Stuttgartból, hangszereit. Az érmekeket Kop-csányi elnök a helyszínen a közönség élénk éljenzése között át is adta.

— **A nemzetközi** statisztikai congres-sus tagjai tegnapelőtt szinte, mint a megelőző nap előcongressusra gyűltek össze, melynek Block japáni küldött bemutatta az első japáni sta-tistikát — a magyar kormányának ajándékozva — Svédország képviselője Sidenblach a népesedési viszonyokról tett jelentést, Kőrösi 41 nagyváros statisztikáját mutatá be, Keleti az erdészeti és szőlőművelési statisztikát, Yver-nés Franciaország küldötté pedig „Európa polgári és kereskedelmi igazságszolgáltatásának administratiója” című nagybecsű könyvét; Foiniczky orosz küldött a büntettek és vissza-élésekről szóló emlékiratát, végre Bodio olasz küldött a takarékpénztárak nemzetközi statiti-káját és egy olaszországi választási statisztikát.

— **A Szent-Györgyön** felállítandó fondó ügyében 30-án délelőtt közgyűlés tar-tott. Miniszteri biztos mlt. Jágósi Péterfi József ur a képviselőbizottság gyűlésében meg-jelenvén, igen röviden ismertette egy Seps-i Szent-Györgyön felállítandó lenkikészítő, áztató s ezzel kapcsolatosan egy fondóának hasznos-ságát. A képviselőbizottság a nevezett minisz-teri biztos urnak intencióját felfogta és hatá-rozatilag kimondotta: hogy egy bizottságot küld ki azon utasítással, hogy az „legye magát érint-kezésbe a háromszéki ipart fejlesztő egylettel s annak küldötteivel együtt a jelzett czél el-érésére minden lehetőte tegyen meg s lehető megállapodását hozza a közgyűlésnek tudomá-sára, hogy az véglegesen határozhasson. Hogy a czél kívánt eredményre fog jutni, arra nézve azon lekesedés és bizalom, mely a nevezett miniszteri biztos iránt nyilvánult, a képviselő-bizottságban elég garancia.

— **Beszterce** városában a folyó év-ben engedélyezett lötenyészési állami jutalom-díjazására vonatkozólag a földméltségű földmí-velés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. minis-

terium idei 17173. szám alatti rendeletével a folyó évi nov. hó 23-ra kitűzött határnapot folyó évi sept. hó 19-re változtatta. A midőn ezt tudomására kívántam hozni az érdekelte ló-tenyésző gazda közönségnek, együttal felhívtam az ügy iránti részvételre. Szamosujvárt, 1876. aug. 31-én. B. Bánffy Dániel, az erdélyi központi lötenyészési bizottmány elnöke.

— **A székely-udvarhelyi** „tanári kör” alapszabályai a királyi belügyministerium által folyó évi 39074. szám alatt a bemuta-tási záradékkal ellátattak.

— **Debrecen** városában nevezetes két vendég idők most: az egyik Blaikie W. S. edinburghi hittanár, a másik Taylor londoni lelkész, kik a pusztázási célon kívül még azon ügyben tettek itt látogatást, hogy meg-hívják a debreceni ref. egyházat az 1877. év-ben Angliában tartandó egyetemes zsinatra. Tiszteletökre banket rendeztetett, mely fényesen sikerült. Pár napig fognak ott időzni.

— **A nagy hadgyakorlatok.** Zis-tersdorffal sürgönyzik: Albrecht főherczeg fő-hadiszállását már tegnapelőtt áttette Inzersdorf-ba, hova ő fensége az nap délután 3 órakor megérkezett s a községtanács tagjaitól ünnep-lyesen fogadtatott. Este udvari ebéd volt a fő-herczegnél, melyre a polgármester is megfiva-tott. Király ő Felsége tegnap lovagolt kisére-tével Izersdorfbá, hol a lakosság diadal-kapu-val, harangszóval s a néphymnus éneklésével fogadta. Ő Felsége örömet fejezte ki a polgár-mesternek az ünnepélyes fogadtatásért s kegy-teljes szavakat intézett egy falubeli leányká-hoz, ki ő Felségének egy virágbokrárt nyuj-tott át. Albrecht főherczeg ma Wilfersdorfbá teszi át a főhadiszállását.

— **Apró hírek.** Budapest en a ki-gyó-utcazi Rottenbiller-ház negyedik emeleté-ről Rainer honvéd őrnagy leugrott s szörnyet halt. Király ő felsége Bécsből a cseh-orzági hadgyakorlatok színhelyére indult. — T. e. f. o. r. t. miniszter visszaérkezett a fővárosba. Salzburgban járt, innen Münchenbe ment, majd Stuttgartba és innen Reittingenbe; meglátogatta Párist, Reimt, Metzét; tartózkodott Hei-delbergben, mire Dél-Tirolra is tért vissza. — **Feleki Miklós** jeles művésznk — mint örömmel halljuk — jobban van; de az orvo-sok párheti pihenést javasolnak neki. — **Dr. Than Károly** a budapesti kir. tudomány egyetemen rectorságának emlékeül 525 frtnyi alapítványt tett, melynek négy évi kamatja azon évben, midőn a rectorság sora a becsé-szeti karon van, pályamunkák jutalmazására fordítandó.

NYÁRI SZÍNHÁZ
4-ik bérlet 25. szám.
Kolozvárt, vasárnap szeptember 3-án 1876.

Vén bakancsos.

és
fia a huszár.
Szigeti József népszínműve.

Kezdeté fél 8 órakor. Vége fél 10 után.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről

September 1-án 5% Metaliques 66,55 frt
Kamat — 5% Nemzeti kölcsön 70,20
ft. 1860 iki államkölcsön 111,25 Bankrészev-nyek 8,55 Hitelezésvények 141,40 London 121,50 Ezüst 101,60 Cs. kir. arany 5,88%
— Napóleond'or 9,67. — 100 mark német ér-tékű 59,40.

Urbéri kötvények: Magyarországi 75,50
Temesi 73,50. Erdélyi 73,85 Horvátországi 85,—

Felolós szerkesztő: Békésy Károly.

Stein János

könyvkereskedése tisztelettel kéri a nála idegen hírlapokra és füzetes munkákra elő-fizetett t. ez. közönséget, hogy az e hó elseji folytatásokat szíveskedjenek üzletelhetőségéből (belkőzöptetve 1 sz.) elhozatni, miután a lapok kihordója hirtelen elhalálozott.

Mezőgazdákra nézve fontos.

A haladás gazdasági gépészetben oly fontos, hogy lehetetlen egyeseket különösen ki nem emelni.

A Mayfarth és társa cégének M.-Frankfurtban 34,000 példányban elterjedt cséplőgépei, me-lyek 1875-ben Oroszországban, Belgiumban, Luxemburgban, Ausztriában és Németorszá-gban kiintetettek, az 1876-ki cséplés-idenyre oly lényeges javítást nyertek, hogy ezen czé-gépei minden tekintetben a legkételestebbek-nek mondhatók. Ajánlandó tehát minden gaz-dának, hogy megismerés előtt Mayfarth és társa új gépeinek M.-Frankfurtban rajzát és leírását egyenesen megrendelje, vagy pedig e miatt valamely ügynökhez forduljon.

napon tartotta főispán Szentiványi Gyula el-nöklete alatt közgyűlést. Az alapszabályok mó-dosítása felsőbb helyen elrendeltetvén, a módosítások megtették.

Elnök jelenti, hogy a kormány az egye-sületet évenként 2000 frt segélyben részesíti, mely összeg az alapszabályok megerősítése után azonnal ki fog fizetett.

Jelenti, hogy az egyesület hivatalos leve-lezései portomenteseknek mondattak ki.

Indítványozza: Zimmermann János ha-zánkfát, ki oly sokat tett adakozásai által a bázsiar érdekében, az egylet válasza tisz-teletbeli elnökévé. Az indítvány egyhangulag elfo-gadtatván, a közönség kifejezéséről ugy Zim-merman ur, mint Péterfi J. ur irásban hatá-roztattak értesített.

Gyűlések után közébre gyűltek a városi vendéglőbe az egylet tagjai mintegy 200-an ösze. Hajós János a király és családját kö-szöntötte fel, Horváth L. a kormányt s elnö-két. Dónáth József Hajós J. elnököt, br. Or-bán Balázs Kossuth Lajost, Antalffy tanfel-ügyelő Andrássy, Mikó Imre és Haynald érse-gért, Buzogány Seps-Szent-György város, Daczó János Szentiványi Gyula főispán, Buzogány Áron Szász Károly, br. Szentkereszti István gr. Kálóky Dénes, Gyárfás Imre egyetértés-ért, Jakab Elek főispán Szentiványi Gyuláért, br. Szentkereszti Zsigmond, Ferencz József unitárius püspök, Ferencz J. a népnevelés baj-nokai, Jágósi P. J. a székely nép, Kenyeres Adolf Pap Lajos alelnök, Székely G. Jágósi Péterfi József, Daczó, Dániel Gábor, Hajós J. Háromszék, Szentkereszti Zsigmond Forró al-ispán, Eltes Károly, Jakab Elek, Székely G. Mikó Imre, Horváth László, Zimmerman Já-nosért üritettek poharat. Gróf Andrássy, Haynald, Szász Károly, gróf Mikó Imre és Zim-mermann János ur erről táviratilag értesít-tettek.

Az ebédet befejeztették az ünnepélyek. Este bál.
E bálón Háromszék színe java jelen volt, közönsége a főváros bármely báljának is di-szére vált volna. Képviselvény volt e bálón Há-romszék főnemsei, középosztálya és városunk intelligentiája és jobb módú polgársága. A gyönyörű hölgykoszoru, mely e bált díszíté, valóban gyönyörű látványt nyújtott. A hölgy-koszuu majd minden tagja bálkirálynőnek illett be, ugy, hogy bálkirálynőt választani nehéz feladat lett volna. A terem tündériesen volt világítva és díszítve, e tekintetben a rendező bizottság az érdem, mely mindent elkövetett, hogy e bál minél sikerültebb legyen.

A bál 400 frton felül jövedelmekkel, mert a túltöltött terem több vendéget nem fogadtatott magába.

Brassóból s a közel Hétfaluból is vol-tak vendégek e bálón, mely kiválólag ki-viradtig tartott a legkedélyesebb mulatozás mellett.

A „KELET” magán-táviratai

Feladatott Budapestén sept. 2. 10 ó. — p. d. e.
Érkezett, sept. 2. 10 ó. 50 p. d. e.

A porta saját külképviselei-hez körjegyzéket intézett, mely-ben jelenti, hogy a magas „sheik-ul-izlam” határozata folytán és az uralkodást szabályozó törvények értelmében **Masodik Hamid Törökország császárá-vá proclamáltatott.** Ez tudtul adatott a külállamok nagy követneinek is. Az eddigi török m-niszterek megmaradnak állásukon és gr. Zichynek, az osztrák-ma-gyar monárchia képviselőjének ki-jelentették, hogy a porta eddigi politikájában nem történik vál-tozás.

A porta válasza Belgrádba megérkezett. Ki van benne jelent-ve, hogy a porta kész a béke- és fegyverszünet-kötésre, mert Szer-bia a birodalom kiegészítő része, melynek jólléte szintén érdeké-ben fekszik a portának. De biz-tositókat követel a netaláni hábo-ru ellen, mert ez Szerbiának csak árt. A Szerbián kívül levő felke-lők ügyének az alkuba való be-foglalásba nem egyeznek, mert ez által hadviselő félnek ismertető-nek el, de a reformokat a porta megígérte s azokat életbe is fog-já léptetni. Fegyverszünetet pedig Szerbiával is csak akkor köt, ha Szerbia biztosítékul az előleges békeponozatokat már aláírta.

Alexinacznál három kisebb sánczot a törökök bevettek s csak prugováci, fujmiri nagy és há-rom kis sáncz van a szerbek ke-zében.

Horvátovicnak előnyomulása Gramadáig kohlománya.

A „háromszéki Lázimár-egyesület” is e

Iskola Alapítvány - Kolozvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

